

Prologue

Strong Son of God, immortal Love,
Whom we, that have not seen thy face,
By faith, and faith alone, embrace,
Believing where we cannot prove;

Thine are these orbs of light and shade;
Thou madest Life in man and brute;
Thou madest Death; and lo, thy foot
Is on the skull which thou hast made.

Thou wilt not leave us in the dust:
Thou madest man, he knows not why,
He thinks he was not made to die;
And thou hast made him: thou art just.

Thou seemest human and divine,
The highest, holiest manhood, thou.
Our wills are ours, we know not how;
Our wills are ours, to make them thine.

Our little systems have their day;
They have their day and cease to be:
They are but broken lights of thee,
And thou, O Lord, art more than they.

We have but faith: we cannot know;
For knowledge is of things we see
And yet we trust it comes from thee,
A beam in darkness: let it grow.

Prolog

Jaki Sine Božji, Ljubavi besmrtna,*
Koga mi, što lica tvoga ne vidjesmo,
Grlimo po vjeri, i samo po vjeri,
Vjerujući gdje kadri dokazati nijesmo;

Tvoja su ta tijela od svjetla i sjene;*
Ti čovjeku Život i zvijerima dade;
Stvorio si Smrt; i eno, tvoja noga
Na lubanju koju stvorio si stade.

Ti nas ne ćeš u prašini ostaviti:
Čovjek ne zna zašto ti njega zamijesi;
On misli da nije načinjen da umre;
Ti načini njega: ti pravedan jesi.

Čini se da ti si ljudski i božanski,
Najsvetija čovječnosti, i najbolja.
Naše volje naše su, ne znamo kako;
Naše jesu, da bi tvoja bila volja.

Naši sitni ustroji svoj vijek imadu;
Vijek imadu svoj i ka svršetku hode:
Oni su tek tvoja razlomljena svjetla,
A ti jesi više od njih, o Gospode.

Imamo tek vjeru: ne možemo znati;
Jer što vidimo u tom se znanje traži,
Ali vjerujemo da od tebe stiže
Kao zraka usred tame: nek se snaži.

Let knowledge grow from more to more,
But more of reverence in us dwell;
That mind and soul, according well,
May make one music as before,

But vaster. We are fools and slight;
We mock thee when we do not fear:
But help thy foolish ones to bear;
Help thy vain worlds to bear thy light.

Forgive what seem'd my sin in me;
What seem'd my worth since I began;
For merit lives from man to man,
And not from man, O Lord, to thee.

Forgive my grief for one removed,
Thy creature, whom I found so fair.
I trust he lives in thee, and there
I find him worthier to be loved.

Forgive these wild and wandering cries,
Confusions of a wasted youth;
Forgive them where they fail in truth,
And in thy wisdom make me wise.

Neka znanje raste sve više i više,
Al u nama više štovanja da bdije;
Da nam um i duša, slažući se dobro,
Jedinstvenu glazbu tvore kao prije,*

Ali veću. Mi smo ništavni luđaci,
Rugamo se tebi kad nas strah ne trese;
Al pomози bezumnima nek izdrže,
Da taština svijeta svjetlost ti podnese.

Oprosti što kanda bješe grijeh u meni;
Ili kanda vrijednost otkad znam za sebe;
Vrlost živi od čovjeka do čovjeka,*
A ne, Gospode, od čovjeka do tebe.

Prosti moju bol za jednim preseljenim,*
Tvojim stvorom što mi bješe tako mio.
Vjerujem da živi u tebi, i mislim
Tu da bude voljen vrjedniji je bio.

Prosti ove divlje i puste vapaje,
Pometnje mladosti jedne potraćene;
Prosti njima gdje podbace u istini,
I u svojoj mudrosti umudri mene.

I

I held it truth, with him who sings
To one clear harp in divers tones,
That men may rise on stepping-stones
Of their dead selves to higher things.

But who shall so forecast the years
And find in loss a gain to match?
Or reach a hand thro' time to catch
The far-off interest of tears?

Let Love clasp Grief lest both be drown'd,
Let darkness keep her raven gloss:
Ah, sweeter to be drunk with loss,
To dance with death, to beat the ground,

Than that the victor Hours should scorn
The long result of love, and boast,
'Behold the man that loved and lost,
But all he was is overworn.'

1.

Držah istinitim, s onim što uz jednu*
Jasnu harfu raznim tonovima poje,
Da ljudi do viših stvari mogu stići
Slijedeć riječnim gazom sve pokojne svoje.*

Ali tko će tako proreći godine
I naći s gubitkom podjednak dobitak?
Ili pak kroz vrijeme posegnuti rukom
Da od suza bere daleki probitak?

Neka Ljubav stisne Tugu da se obje
Ne utope, nek gavranski sjaje tmice.
Ah, slađe je biti pijan od gubitka,
Plesati sa smrću, i padati nice,

Nego da pobjedne Hore prezru dugi*
Ishod ljubavi i hvastaju se: „Eno
Čovjeka što ljubio je i gubio,
Ali sve je što on bješe uništeno.“

II

Old Yew, which graspest at the stones
That name the under-lying dead,
Thy fibres net the dreamless head,
Thy roots are wrapt about the bones.

The seasons bring the flower again,
And bring the firstling to the flock;
And in the dusk of thee, the clock
Beats out the little lives of men.

O, not for thee the glow, the bloom,
Who changest not in any gale,
Nor branding summer suns avail
To touch thy thousand years of gloom:

And gazing on thee, sullen tree,
Sick for thy stubborn hardihood,
I seem to fail from out my blood
And grow incorporate into thee.

2.

Stara Tiso, što obuhvaćaš kamenje
S imenima mrtvih koji pod njim leže,
Tvoje korijenje im omotalo kosti,
Tkivo splelo glavama bez snova mreže.

Godišnje ti doba opet cvijet donese,
I stadu prvenca donese i nudi;
A u tvojoj sjeni ura iznad groblja*
Otkucava malene živote ljudi.

Oh, za tebe nije ni jarkost ni cvatnja,
Jer oluja tebi promjenom ne prijeti,
Nit je ljetnom suncu od koristi žega
Da te gane u toj tisućljetnoj sjeti.

Dok u tebe zurim, mrzovoljno drvo,
Zbog hrabrosti tvoje revne jalno strastan,*
Čini se da otpadam od svoje krvi
I utjelovljen u tebe da urastam.

III

O Sorrow, cruel fellowship,
O Priestess in the vaults of Death,
O sweet and bitter in a breath,
What whispers from thy lying lip?

‘The stars,’ she whispers, ‘blindly run;
A web is wov’n across the sky;
From out waste places comes a cry,
And murmurs from the dying sun:

‘And all the phantom, Nature, stands—
With all the music in her tone,
A hollow echo of my own,—
A hollow form with empty hands.’

And shall I take a thing so blind,
Embrace her as my natural good;
Or crush her, like a vice of blood,
Upon the threshold of the mind?

3.

O Tugo, okrutna moja družbenice,
Svećenice u tim grobnicama Smrti,
Što šapćeš sa svoje usne koja laže
Dok od slatka, oh, i gorka daha drhti?

„Zvijezde“, šapće ona, „slijepo jure, dok je
Mreža ispletена nebom do vrhunca;
S opustjelih mjesta plač dopire neki,
Skupa s mrmorenjem umirućeg sunca;

A Priroda poput sablasti sva stoji –
U njezinu glasu sve su glazbe razne,
Kao šuplja jeka vlastite mi glazbe –
Kao šupalj oblik gdje su ruke prazne.“

Pa hoću li uzet nešto tako slijepo,
I nju zagrliti kao dar naravni,*
Ili skršiti je, kao porok krvi,
Kada se na pragu mojeg uma javi?

IV

To Sleep I give my powers away;
My will is bondsman to the dark;
I sit within a helmless bark,
And with my heart I muse and say:

O heart, how fares it with thee now,
That thou should'st fail from thy desire,
Who scarcely darest to inquire,
'What is it makes me beat so low?'

Something it is which thou hast lost,
Some pleasure from thine early years.
Break, thou deep vase of chilling tears,
That grief hath shaken into frost!

Such clouds of nameless trouble cross
All night below the darken'd eyes;
With morning wakes the will, and cries,
'Thou shalt not be the fool of loss.'

4.

Ja sve svoje moći Snu prepuštam redom;
Moja volja postala je robljem mraka,
Pa sa svojim srcem umujem i velim,
Bez kormila sjedeć usred jedrenjaka:

Srce moje, kako je to sada s tobom,
Kad ti želja mora odreći se svega,
A ti jedva se usuđuješ upitat:
„Zašto kucam tako klonulo, zbog čega?“

To je nešto što si izgubilo davno,
Neka naslada iz tvojih ranih ljeta.
Pukni, vrču duboki ledènih suza,
U mraz ih je pretvorila tuga kleta!

Među oblacima bezimernih patnja
Pod očima mračnim svu noć traje bitka;
Ujutro se volja probudi i vikne:
„Ti ne smiješ poludjeti zbog gubitka.“

V

I sometimes hold it half a sin
To put in words the grief I feel;
For words, like Nature, half reveal
And half conceal the Soul within.

But, for the unquiet heart and brain,
A use in measured language lies;
The sad mechanic exercise,
Like dull narcotics, numbing pain.

In words, like weeds, I'll wrap me o'er,
Like coarsest clothes against the cold:
But that large grief which these enfold
Is given in outline and no more.

5.

Katkad smatram polugrijehom što u riječi
Zaodijevam tugu dok ćutim da traje;
Jer riječi, ko Narav, napol otkrivaju
Unutrašnjost Duše a napol je taje.

Ali vazda srce nemirno i mozak
U jeziku jednoličnom svrhu traže;
Tužne mehaničke vježbe, poput tvári
Opojnih, omamljuju i muku blaže.

Riječma ću se kano crninom omotat,
Kano odjećom najgrubljom spram studeni;
Al od silne tuge što je ruho zastre
Jedino obrisi naziru se njeni.

VI

One writes, that 'Other friends remain,'
That 'Loss is common to the race'—
And common is the commonplace,
And vacant chaff well meant for grain.

That loss is common would not make
My own less bitter, rather more:
Too common! Never morning wore
To evening, but some heart did break.

O father, wheresoe'er thou be,
Who pledgest now thy gallant son;
A shot, ere half thy draught be done,
Hath still'd the life that beat from thee.

O mother, praying God will save
Thy sailor,—while thy head is bow'd,
His heavy-shotted hammock-shroud
Drops in his vast and wandering grave.

Ye know no more than I who wrought
At that last hour to please him well;
Who mused on all I had to tell,
And something written, something thought;

Expecting still his advent home;
And ever met him on his way
With wishes, thinking, 'here to-day,'
Or 'here to-morrow will he come.'

6.

Pišu da „ostaju drugi prijatelji“,
Da „gubitak prati naš rod općenito“ –
Općenito zbilja svagdanji je izraz,
Prazna pljeva dobrih namjera za žito.

Ako je gubitak općenit, zbog toga
Moj gubitak manje ne gorča, već ljuće;
Preopćenit! Nikad jutro ne izblijedi
Do večeri, ali neko srce puče.

Oh oče, svejedno gdje si, koji sada
Nazdravljaš u ime sina junačkoga,
Hitac, prije nego pol gutljaja prođe,
Život umrtvi što pòteče od tvoga.

Oh majko, dok moliš Boga da ti spasi
Mornara, i glava pognuta ti klone,
Viseći mu ležaj, otežan pod plaštom,
U grob prostrani i lutalački tone.

Vi ne znate više nego ja što radih
Uru posljednju da njega razveselim;*
Ja što smišljah sve što imao sam reći,
Nešto napisano, nešto da mu velim;

Još očekujući da on stigne doma;
I da jednom njega sretnem nasred puta
Prepun želja, i misleći „evo danas“,
Ili „evo sigurno će doći sutra“.

O somewhere, meek, unconscious dove,
That sittest ranging golden hair;
And glad to find thyself so fair,
Poor child, that waitest for thy love!

For now her father's chimney glows
In expectation of a guest;
And thinking 'this will please him best,'
She takes a riband or a rose;

For he will see them on to-night;
And with the thought her colour burns;
And, having left the glass, she turns
Once more to set a ringlet right;

And, even when she turn'd, the curse
Had fallen, and her future Lord
Was drown'd in passing thro' the ford,
Or kill'd in falling from his horse.

O what to her shall be the end?
And what to me remains of good?
To her, perpetual maidenhood,
And unto me no second friend.

Oh, nesvjesna djevo koja negdje, krotka,
Sjediš i zlaćane kose uređuješ;
Drago ti je vidjet da si tako lijepa,
Jadno dijete, što ljubljenog očekuješ!

Jer sad dimnjak oca njezina se žari,
Nadajući se gostu što će ih pohoditi;
Ona uzima još vrpce ili ružu,
Misleć „ovo će mu najviše ugoditi“.

Jer će se večeras on svratiti k njima;
S tom se mišlju ona rumeni u licu;
Zrcalo već ostavivši, okrene se
Da namjesti opet jednu kovčicu.

I baš u trenutku kad se okrenula,
Pade kletva: netom preko gaza minu,
Utopi se njezin budući gospodar,
Ili pade sa svog konja i poginu.

Oh, kakav će biti njezin završetak?
I što meni ostaje od pustih želja?
Ona će proživjet vječno djevojaštvo,
A ja ne ću dobit drugog prijatelja.

VII

Dark house, by which once more I stand
Here in the long unlovely street,
Doors, where my heart was used to beat
So quickly, waiting for a hand,

A hand that can be clasp'd no more—
Behold me, for I cannot sleep,
And like a guilty thing I creep
At earliest morning to the door.

He is not here; but far away
The noise of life begins again,
And ghastly thro' the drizzling rain
On the bald street breaks the blank day.

7.

Mračna kuća, kraj koje još jednom stojim*
Nasred te ulice, dugačke, neljupke,
Vrata, gdje mi srce kucati je znalo
Tako brzo, čekajući dodir ruke,

Ruke što se više ne može stisnuti –
Vidite me, jer me nesanice more,
Pa se poput nekog krivca sporo vučem
Do vrata u rano jutro prije zore.

Ne, on nije ovdje; ali izdaleka
Počinje života žubor, već se čuje,
I jezovito kroz kišu što rominja
Na ulici goloj pust dan osvanjuje.

VIII

A happy lover who has come
To look on her that loves him well,
Who 'lights and rings the gateway bell,
And learns her gone and far from home;

He saddens, all the magic light
Dies off at once from bower and hall,
And all the place is dark, and all
The chambers emptied of delight:

So find I every pleasant spot
In which we two were wont to meet,
The field, the chamber, and the street,
For all is dark where thou art not.

Yet as that other, wandering there
In those deserted walks, may find
A flower beat with rain and wind,
Which once she foster'd up with care;

So seems it in my deep regret,
O my forsaken heart, with thee
And this poor flower of poesy
Which little cared for fades not yet.

But since it pleased a vanish'd eye,
I go to plant it on his tomb,
That if it can it there may bloom,
Or, dying, there at least may die.

8.

Sretan ljubavnik što dolazi od želje
Vidjet onu koja njega ljubi vruće,
Pa sjaše i zvoni s ulaza, i dozna
Da je otišla, daleko čak od kuće,

Rastuži se on, i sva čarobna svjetlost
Iz sobe i hodnika odjednom mrije,
I cijela je kuća mračna, i odaje
Sve su puste, u njima veselja nije.

Tako meni svako ugodno mjestašće,
Gdje smo navikli se sresti nas dvojica,
Soba, livada i ulica izgleda,
Jer gdje tebe nema sve je mrak i tmica.

Ali kako drugi taj će možda naći,
Lutajući pustim stazama onuda,
Cvijetak što ga kiša udara i vjetar,
A ona ga uzgajala s mnogo truda;

Tako mi se čini u dubokoj boli,
Srce napušteno, da su s tobom stvari
I s ubogim cvijećem moje poezije
Koje još ne vene, a za nj malo marih.

Ali iščezlom je sviđalo se oku,
Zbog toga na njegov grob ću ga odnijeti*
I posaditi, da ondje može cvasti,
Ili, venući, da barem može mrijeti.

IX

Fair ship, that from the Italian shore
Sailest the placid ocean-plains
With my lost Arthur's loved remains,
Spread thy full wings, and waft him o'er.

So draw him home to those that mourn
In vain; a favourable speed
Ruffle thy mirror'd mast, and lead
Thro' prosperous floods his holy urn.

All night no ruder air perplex
Thy sliding keel, till Phosphor, bright
As our pure love, thro' early light
Shall glimmer on the dewy decks.

Sphere all your lights around, above;
Sleep, gentle heavens, before the prow;
Sleep, gentle winds, as he sleeps now,
My friend, the brother of my love;

My Arthur, whom I shall not see
Till all my widow'd race be run;
Dear as the mother to the son,
More than my brothers are to me.

9.

Lijepi brode, koji s talijanskog žala*
Ploviš sada mirnim morskim pučinama
S milim prahom izgubljena mog Arthura,
Raspni širom krila i s njim leti k nama.

Tako ga donesi onima što doma
Zalud tuguju; nek povoljne brzine
Mreškaju tvoj jarbol odražen, i vode
Svetu urnu njegovu kroz sklone plime.

Cijelu noć nek zračno kormilo ne smete
Sklisku kobilicu, dok Zornjača, čista*
Poput naše ljubavi, kroz ranu svjetlost
Na palubi orošenoj ne zablista.

Uzdigni sva svjetla naokolo, gore;
Spavaj, blago nebo, ispred pramca stoj;
Spavaj, blagi vjetre, kako on sad spava,
Brat ljubavi moje, i prijatelj moj.

Moj Arthur, a njega vidjeti ja ne ću
Dok mi ne isteče udovištva daća;
Dragocjen koliko majka svojem sinu,
Više nego što su meni moja braća.*